

КРУМ ГРИГОРОВ
ГЛИНЕНОТО ЧОВЕЧЕ

chitanka.info

Един ден пристигна у нас някакъв търговец от града с две каруци стока за събора в съседното село. Аз заничах оттук-оттам в покритите с платнища коли, но баща ми така ме поглеждаше, че веднага се отстранявах, макар да изгарях от любопитство. Търговецът преспа у нас и на другата сутрин рано-рано потегли с каруците за събора. Бях се успал и не видях кога си е тръгнал. Ядосвах се на нашите, че не са ме събудили, но:

По едно време, гледам го, баща ми се подсмивва под мустак и ту поднесе стиснатата си ръка към мене, ту я скрие зад гърба си. Най-после той ми подаде... какво мислите? Едно глинено човече. Примрях от радост! Като че бе нашенец. Ето му мустаците, ето му калпака като косово гнездо на главата, ето му антерията, поръбена с гайтани, както ги ушиваше баща ми, ето белите навуца и опинците с подвъртените върхове на краката. Лицето му беше червендалесто, както на нашия съсед дядо Тасе, който си пийваше повечко ракия и се зачервяваше от нея. Оглеждах го и не можех да се начудя. Слагах го изправено на краката — стоеше си и не помръдваше. За какво ли са пък тия човечета? Баща ми поизкриви мустак и прекъсна догадките ми:

— Това е играчка. Остави ни я търговецът за пренощуването — рече той. — Макар да е изпечена добре и да е гледжосана, трябва да я пазиш. Може да се счупи, както се чупят стомните и гърнетата, дето имаме.

— Я-а-а — позинах аз, — виж какви играчки имало.

И я мушнах в пазвата си. Хукнах навън, заподскачах от крак на крак и си затананиках една песничка. Да имаш такава играчка, не само ще си тананикаш, но ми идваше да викна с цяло гърло. Да ме чуе махалата, селото ни, да разбудя сънната гора в планината и подплаша птиците. Златни ръце има сигурно той човек, дето ги прави. И започнах да укорявам тате, че не е станал майстор на играчки, а на саи и антерии. Той се поусмихна горчиво:

— Има разни майстори, Куне. Едни като мене шият дрехи на хората, други строят къщи, трети си нямат друга работа и майсторят играчки за децата. Но ако аз се занимавам с това, май-май ще гладуваме повече, отколкото сега. По нас хората са сиромаси и не им е до играчки да купуват.

Както и да е, аз притисках по-близо до сърцето си човечето, изваждах го от пазвата, оглеждах го отново — всичко му бе наред.

Дори и очи си имаше. Сигурно ме познава, че съм стопанинът, затова така втренчено ме гледа, както аз поглеждах баща си кога ще изтърси кесията и ще ми подаде някоя стотинка за бонбончета.

Колкото и да го криех от децата, не можах да устоя и им показах човечето. Всички се слисаха. Запротягаха ръце да го пипнат и ме поглеждаха завистливо. Но какво бях виновен аз? Нека преспи търговецът и у тях, нека им даде по една играчка...

Някои се примолиха да пренощува у тях моето човече. Как ще преспи в чужди ръце? Струваше ми се, че без него не мога да заспя. Щом си легнех, слагах го откъм лявата страна, близо до възглавницата, за да ми е подръка. Но Киро дядов Николчов се увъртя край мене, не искаше да си отиде, докато не му дам да занесе човечето у дома си. Предлагаше ми какво ли не. Най-после ми обеща един гълъб. Право да си кажа, имах особена слабост към гълъбите. Взех да се колебая. Защо пък да не му го дам за една нощ? Утре сутринта ще си го взема обратно. И се съгласих. Киро ми донесе гълъба, а аз му предадох човечето с триста заръки. Да го пази като очите си. Да ми го върне здраво и читаво, да няма нито една драскотина по него.

Киро полетя като вихрушка към дома си, а аз останах да се залисвам с гълъба. Беше със сивкава перушина, с разперена опашчица, със златисто-синкава глава и с бяла огърлица на врата. Такъв гълъб не бях виждал. Но мислите ми се насочваха все към човечето. На сутринта се събудих още в тъмно.

— Къде си се надигнал толкова рано? — сопна се майка ми.

— Човечето, глиненото човече да си взема от Киро — отвърнах й.

— Аман от това човече. Наспи се хубаво. Киро няма да го изяде.

Помирувах, докато се съмне, и право у Кирови. В това време отвътре долиташе караница:

— Главата ти ще счупя — викаше баща му. — Цял гълъб си дал за едно нищо и никакво човече.

Тъкмо бутнах вратата, и дядо Николчо задърпа човечето от ръцете на Киро. Ала в тоя миг то падна и... сърцето ми като че спря. Счупиха на човечето лявата ръка.

— Да ми се махате от главата — дереше се дядо Николчо, — да не виждам вече такова човече тук. Веднага да донесеш гълъба... Чаак от пазара съм го купил.

Ревнах аз и прибрах човечето. С премалели крака излязох навън. И Киро ревеше и ме следваше. С хълцукане разказах на баща си цялата история.

— Нищо — зауспокоява ме той. — Гълъбът сега го има, утре го няма. А играчката, макар и със счупена ръка, можем да я запазим, докато сме живи.

Сложихме глиненото човече на долапчето, където имаше поставчица за виделцето ни. То си стои и сега там. Когато отида в родната къща, не забравям да похвана човечето. Да му се полюбувам, както му се любувах навремето, когато нямахме пари дори една играчка да си купим...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.